

LBRIS

We know
books

Ediție bilingvă română-chineză
汉罗对照

LAOZI
DAODE JING
(Cartea despre Dao și virtute)

道德經

Traduceri și note de Xu Wende

徐文德 译

București, 2022

道经 Cartea despre Dao

一章 (论道)	Capitolul 1 (despre Dao) / 003
二章 (治国)	Capitolul 2 (despre cărmuirea statului) / 006
三章 (治国)	Capitolul 3 (despre cărmuirea statului) / 008
四章 (论道)	Capitolul 4 (despre Dao) / 010
五章 (治国)	Capitolul 5 (despre cărmuirea statului) / 012
六章 (论道)	Capitolul 6 (despre Dao) / 014
七章 (修身)	Capitolul 7 (despre cultivarea spiritului) / 016
八章 (修身)	Capitolul 8 (despre cultivarea spiritului) / 018
九章 (养生)	Capitolul 9 (despre îngrijirea sănătății) / 020
十章 (修身)	Capitolul 10 (despre cultivarea spiritului) / 021
十一章 (论道)	Capitolul 11 (despre Dao) / 023
十二章 (养生)	Capitolul 12 (despre îngrijirea sănătății) / 025
十三章 (修身)	Capitolul 13 (despre cultivarea spiritului) / 027
十四章 (论道)	Capitolul 14 (despre Dao) / 029
十五章 (修身)	Capitolul 15 (despre cultivarea spiritului) / 031
十六章 (修身)	Capitolul 16 (despre cultivarea spiritului) / 033
十七章 (治国)	Capitolul 17 (despre cărmuirea statului) / 035
十八章 (砭时)	Capitolul 18 (despre tămăduirea viciilor vremii) / 037

十九章 (治国)	Capitolul 19 (despre cârmuirea statului) / 039
二十章 (修身)	Capitolul 20 (despre cultivarea spiritului) / 041
二十一章 (论道)	Capitolul 21 (despre Dao) / 043
二十二章 (修身)	Capitolul 22 (despre cultivarea spiritului) / 045
二十三章 (治国)	Capitolul 23 (despre cârmuirea statului) / 047
二十四章 (修身)	Capitolul 24 (despre cultivarea spiritului) / 049
二十五章 (论道)	Capitolul 25 (despre Dao) / 051
二十六章 (修身)	Capitolul 26 (despre cultivarea spiritului) / 053
二十七章 (治国)	Capitolul 27 (despre cârmuirea statului) / 055
二十八章 (修身)	Capitolul 28 (despre cultivarea spiritului) / 057
二十九章 (治国)	Capitolul 29 (despre cârmuirea statului) / 059
三十章 (议兵)	Capitolul 30 (despre război) / 061
三十一章 (议兵)	Capitolul 31 (despre război) / 063
三十二章 (论道)	Capitolul 32 (despre Dao) / 065
三十三章 (修身)	Capitolul 33 (despre cultivarea spiritului) / 067
三十四章 (论道)	Capitolul 34 (despre Dao) / 069
三十五章 (论道)	Capitolul 35 (despre Dao) / 071
三十六章 (治国)	Capitolul 36 (despre cârmuirea statului) / 073
三十七章 (治国)	Capitolul 37 (despre cârmuirea statului) / 075

德经 Cartea despre De (virtute)

三十八章 (砭时)	Capitolul 38 (despre tămăduirea viciilor vremii) / 079
三十九章 (治国)	Capitolul 39 (despre cârmuirea statului) / 082
四十章 (论道)	Capitolul 40 (despre Dao) / 084
四十一章 (论道)	Capitolul 41 (despre Dao) / 086
四十二章 (论道)	Capitolul 42 (despre Dao) / 088

- 四十三章（治国） Capitolul 43 (despre cârmuirea statului) / 090
- 四十四章（养生） Capitolul 44 (despre îngrijirea sănătății) / 092
- 四十五章（修身） Capitolul 45 (despre cultivarea spiritului) / 094
- 四十六章（养生） Capitolul 46 (despre îngrijirea sănătății) / 096
- 四十七章（修身） Capitolul 47 (despre cultivarea spiritului) / 098
- 四十八章（治国） Capitolul 48 (despre cârmuirea statului) / 100
- 四十九章（治国） Capitolul 49 (despre cârmuirea statului) / 102
- 五十章（养生） Capitolul 50 (despre îngrijirea sănătății) / 104
- 五十一章（论道） Capitolul 51 (despre Dao) / 106
- 五十二章（修身） Capitolul 52 (despre cultivarea spiritului) / 108
- 五十三章（砭时） Capitolul 53 (despre tămăduirea viciilor vremii) / 110
- 五十四章（修身） Capitolul 54 (despre cultivarea spiritului) / 112
- 五十五章（修身） Capitolul 55 (despre cultivarea spiritului) / 114
- 五十六章（治国） Capitolul 56 (despre cârmuirea statului) / 116
- 五十七章（治国） Capitolul 57 (despre cârmuirea statului) / 118
- 五十八章（治国） Capitolul 58 (despre cârmuirea statului) / 120
- 五十九章（修身） Capitolul 59 (despre cultivarea spiritului) / 122
- 六十章（治国） Capitolul 60 (despre cârmuirea statului) / 124
- 六十一章（治国） Capitolul 61 (despre cârmuirea statului) / 126
- 六十二章（修身） Capitolul 62 (despre cultivarea spiritului) / 128
- 六十三章（修身） Capitolul 63 (despre cultivarea spiritului) / 130
- 六十四章（治国） Capitolul 64 (despre cârmuirea statului) / 132
- 六十五章（治国） Capitolul 65 (despre cârmuirea statului) / 134
- 六十六章（治国） Capitolul 66 (despre cârmuirea statului) / 136
- 六十七章（修身） Capitolul 67 (despre cultivarea spiritului) / 138
- 六十八章（议兵） Capitolul 68 (despre război) / 140
- 六十九章（议兵） Capitolul 69 (despre război) / 142

- 七十章（修身） Capitolul 70 (despre cultivarea spiritului) / 144
- 七十一章（修身） Capitolul 71 (despre cultivarea spiritului) / 146
- 七十二章（治国） Capitolul 72 (despre cărmuirea statului) / 148
- 七十三章（治国） Capitolul 73 (despre cărmuirea statului) / 150
- 七十四章（砭时） Capitolul 74 (despre tămăduirea viciilor vremii) / 152
- 七十五章（砭时） Capitolul 75 (despre tămăduirea viciilor vremii) / 154
- 七十六章（修身） Capitolul 76 (despre cultivarea spiritului) / 156
- 七十七章（砭时） Capitolul 77 (despre tămăduirea viciilor vremii) / 158
- 七十八章（修身） Capitolul 78 (despre cultivarea spiritului) / 160
- 七十九章（治国） Capitolul 79 (despre cărmuirea statului) / 162
- 八十章（治国） Capitolul 80 (despre cărmuirea statului) / 164
- 八十一章（修身） Capitolul 81 (despre cultivarea spiritului) / 166

一章 (论道)

Capitolul 1 (despre Dao)

Cartea Laozi pune accentul pe enunțarea Dao-ului. Prezentul capitol constituie o introducere generală a Dao-ului și reprezintă programul general al întregii cărți.

Dao-ul, noțiune filosofică, inițiată de Laozi, străbate ca firul roșu al gândirii lui Laozi întreaga carte. După Laozi, Dao-ul este un sistem deosebit de subtil și profund și are o conotație foarte bogată și largă. Omul nu poate cunoaște Dao-ul din naștere, ci poate căpăta o anumită cunoaștere și percepere a Dao-ului prin cercetarea și cunoașterea sa numai după naștere. Dar cercetarea necesită un proces de evoluare treptată, căci cunoașterea este subiectivă, expunerea nu este sistematică și tâlmăcirea este limitată.

Pentru a dobândi o deplină și desăvârșită stăpânire autentică a Dao-ului, mai necesită un lung și neîntrerupt proces de cercetare. De aceea spunem că „Dao-ul ce a fi exprimat poate / Nu-i Dao-ul în vecie”.

De asemenea, întrucât Dao-ul nu are la origine vreun nume, oamenii i-au dat forțat numele de Dao. Această denumire se bazează

pe o anumită trăsătură caracteristică a Dao-ului. Dar oricum ai face, n-ai putea să-l rezumi la o simplă conotație, la o simplă denotație, la o simplă stare de spirit, la o simplă însușire. De aceea spunem că „Numele-i ce a fi numit poate, / Nu-i numele-i în vecie”.

道可道，	Dao-ul* ce a fi exprimat poate,
非常道；	Nu-i Dao-ul în vecie；
名可名，	Numele-i ce a fi numit poate，
非常名。	Nu-i numele-i în vecie。

无，	In existență，
名天地之始；	Se numește al Cerului și Pământului izvor；
有，	Existență，
名万物之母。	Se numește al tuturor lucrurilor autor。

故常无，	Deci eterna neființă，
欲以观其妙；	Voiește ca Dao-ul subtilitățile-i să le scruteze；
常有，	Eterna ființă
欲以观其徼。	Voiește ca Dao-ul marginile-i să le scruteze。

此两者，	Ambele aceste，
同出而异名，	Deopotrivă se nasc, dar au nume diferite，
同谓之玄。	Deopotrivă se numesc mistere。
玄之又玄，	Ele-s mistere ale misterului fără hotare，
众妙之门。	A miriadelor de subtilități poartă mare。

* Dao (drum, cale) – noțiune filosofică enunțată de Laozi (sec. 6 î.e.n.) înțeasă ca legea de dezvoltare și schimbare a lucrurilor, ca ordine universală proprie naturii, societății și gândirii omenești.

二章（治国）

Capitolul 2 (despre cârmuirea statului)

În capitolul 2, Laozi a expus cum lucrurile care se opun se completează reciproc, enunțând legea transformării contrariilor unul în altul.

Frumos – urât, bine – rău, ființă – neființă, dificil – ușor, lung – scurt, înalt – jos, sunet – voce, înainte – după etc. sunt noțiuni care se opun și se completează reciproc. Ele se află în conexiune.

În același timp, raportul între ele nu este absolut, ele se pot transforma unul în celălalt. Aceasta este legea eternă a Dao-ului. Numai însușindu-și această lege, înțeleptul „rezolvă treburi fără a trece la acțiune, învață pe alții fără a zice un cuvânt de persuasiune”, ceea ce favorizează diriguirea țării.

天下皆知美之为美，	Toată lumea știe că frumusețea-i frumusețea,
斯恶已；	Întrucât există urâtele；
皆知善之为善，	Toată lumea știe că bunătatea-i bunătate,
斯不善已。	Întrucât există răutate.

有无相生，
难易相成，
长短相形，
高下相倾，
音声相和，
前后相随，
恒也。

A fi și a nu fi dau naștere unul la altul,
Dificilul și ușorul se formează unul față de altul,
Lungul și scurtul se conturează unul față de altul,
Înaltul și josul se înclină unul spre altul,
Sunetul și vocea se armonizează unul cu altul,
Fața și spatele urmează unul după altul,
Asta-i eternitate.

是以圣人处无为之事，Astfel înțeleptul rezolvă treburile fără a trece la
acțiune,

行不言之教；

Învață pe alții fără a zice un cuvânt de

persuasiune；

万物作而弗始，

Lasă toate lucrurile să evolueze fără a le iniția,

生而弗有，

Le dă viață fără a le avea,

为而弗恃，

Administrează fără a le rezema,

功成而弗居。

Înfăptuiește isprăvi fără a se lăuda.

夫唯弗居，

Nu se laudă de înfăptuire,

是以不去。

Ș-atunci nu-i va fi picire.

三章（治国）

Capitolul 3 (despre cârmuirea statului)

În acest capitol, Laozi clarifică principiul cârmuirii prin nonacțiune.

După Laozi, cârmuitorii nu trebuie să încerce oamenii talentați cu prea multe onoruri, căci ele vor putea stârni dorința nesățioasă de a alerga după interesele materiale, ceea ce trebuie curmat cu fermitate.

„Perioada Primăverii și a Toamnei”, în care a trăit Laozi, era un timp al contradicțiilor acute între masele largi de oameni ai muncii și nobilimea aristocratică decadentă, între lumea țărănească și cea a moșierilor stăpânitori de pământuri.

Scoțând în vileag tulburările sociale din China antică, Laozi avea de gând să micșoreze deosebirea între cei nobili și cei de jos, între cei săraci și cei bogați, astfel încât contradicțiile sociale să fie atenuate și evitate.

Laozi consideră că trebuie restabilită naturalețea obiceiurilor și datinilor poporului pentru ca cârmuitorii să poată înfăptui rânduiala și liniștea fără a recurge la măsuri extreme.

不尚贤，
使民不争；
不贵难得之货，
使民不为盗；
不见可欲，
使民心不乱。

Nu încărcă omul cu onoare,
Ca norodul să nu lupte pentru onoare;
Nu prețui bunuri greu de dobândit,
Ca omul să nu devină tâlhar necioplit;
Nu face paradă de lăcomie nelimitată,
Ca să nu tulburi a norodului minte curată.

是以圣人之治，
虚其心，
实其腹，
弱其志，
强其骨。

Deci înțeleptul cârmuiește noroadele,
Prin a purifica a lor minte,
Prin a le umple pânțelece,
Prin a le slăbi aspirația fierbinte,
Prin a le întări oasele.

常使民无知无欲，
使夫智者不敢为也。
为无为，
则无不治。

Fă totdeauna ca norodul să fie
fără cunoștință, fără dorință,
Ca deșteptului să nu-i vie
cutezanța de-a acționa fără cuviință.
A cârmui fără a acționa cu tărie,
Ș-atunci rânduiala ia ființă.

四章（论道）

Capitolul 4 (despre Dao)

În acest capitol, Laozi arată că Dao-ul este o neființă, dar folosința lui este inepuizabilă.

În viziunea lui Laozi, Dao-ul este profund și tăinuit, nu are chip și totuși există ca originea tuturor lucrurilor. Dao-ul s-a născut înainte de existența Împăratului ceresc. Dao-ul este obârșia Cerului și Pământului, mama tuturor lucrurilor, numen și lege a universului și a naturii.

道冲，	Dao-ul e-o neființă，
而用之或不盈。	Dar epuizare nu cunoaște a sa folosință.
渊兮，	Dao-ul adâncime are，
似万物之宗。	Ca străbun al tuturor lucrurilor se pare.
挫其锐，	Caracterul tăios nu-și arată，
解其纷，	Nu-i vine situația încurcată，
和其光，	Strălucește fără dără，
同其尘。	Se împreună cu țărână.
湛兮，	Profunzime are，